

Harmonijas priekšmeta apmācības situācija mūsdienās – augstskolu pieredzes apkopojums

Dr.art. Jūlija Jonāne

PIKC NMV RDKS Mūzikas teorētisko priekšmetu metodiskās komisijas vadītāja

Dalība harmonijas un mūzikas analīzes seminārā:

http://www.harMA.eu.com/HarMA_Eramsus_Project_Email.htm

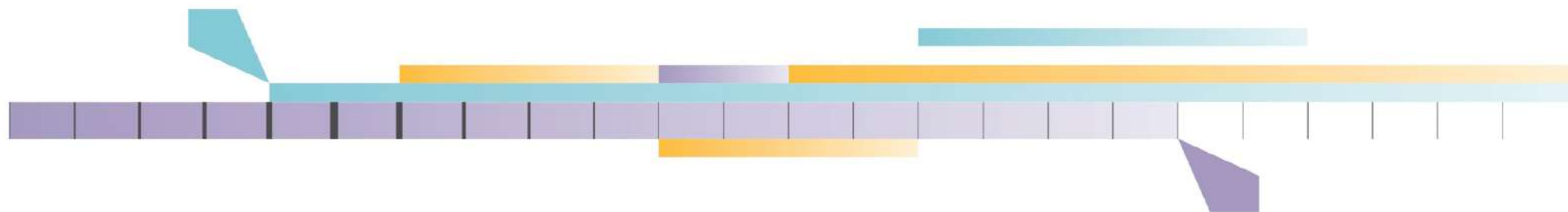
72 dalībnieki no 41 augstskolas:
39 Eiropas konservatorijas
2 – ASV un Kanādas

Seminar Event

April 25-26-27th, 2018

Harmony and
Music Analysis
Seminar

Semināra uzdevumi un novērojumi:

- Presentēt un iepazīties ar kopējām vadlīnijām harmonijas apgūvē,
- Apmainīties ar prakses un analīzes piemēriem, secinot to kopīgos un atšķirīgos elementus.

NOVĒROJUMI

- Harmonija tiek apgūta galvenokārt augstskolas studiju līmenī, sākot ar 2. kursu – pēc mūzikas teorijas pamatkursa.
- Harmonija ir teorētisko priekšmetu sastāvdaļa, vai arī tiek iedalīta pa stiliem.
- Apmācība nelielās grupās, nodrošinot praktisku pieeju (2-5 studenti)

Salvatore Džoveni (*Gioveni*)

Briseles Karaliskā konservatorija

- ▶ Mācību grāmata «Précis d'harmonie tonale»
«Stingrā/precīza tonālā harmonija» 2017
- ▶ <https://en.calameo.com/read/003149433344ee2961622?authid=63lzGYZTb43f>

Sadaļas:

- ▶ Stingrās harmonijas pamati
- ▶ Figurācijas, atrisinājumi
- ▶ Specifiskie un alterētie akordi
- ▶ Akordi, modulācijas

Salvatores Džoveni
prezentācijas paraugs:

Music Bachelor

Instrument

Composition

Music Analysis > 5 ECTS

2h/week (Full Academic Year)
Group classes (20/25 students)

Harmony > 5 ECTS

1h/week (Full Academic Year)
Group classes (2/5 students)

Solfeggio > 6 ECTS

3h/week (Full Academic Year)
Group classes (20/25 students)

Theory courses > 13 ECTS

+/- 9h/week (A.Y. or S.)
Group classes (20/25)

+

Orchestration > 3 ECTS

1h/week (Academic
Year)
Individual classes

+

Specialized M. Th. > 3 ECTS

1h/week (Academic Year)
Individual classes

Salvatores Džoveni
prezentācijas paraugs:

Music Master

Choral Conducting

Specialized Music Analysis > 4 ECTS
2h/week (Full Academic Year) - (20/25
students)

Harmony > 5 ECTS

Solfeggio > 6 ECTS

Theory courses > 12 ECTS
+- 9h/week (A.Y. or S.)
Group classes (20/25)

Specialized Music History
Specialized Contemporary Music
Language
Comparative History of Arts
Marketing
Introduction to Philosophy
Concepts of Law
Keyboard Harmony
Seminar

+

Specialized M. Th. > 4 ECTS
1h/week (Academic Year)
Individual classes
Counterpoint, Harmony,
Fugue, ...

Prof., Dr.Ph. Anders Tykesson:

Norges
musikkhøgskole
Norwegian Academy
of Music

HarMA

Bachelor's programmes (4 years)

*Music Performance - Classical
Conducting Composition
Church Music Music Pedagogy*

Satslære (Harmony and counterpoint)

1st year. Traditional harmony

2nd year, autumn. One of the modules:

- Renaissance counterpoint
- Bach counterpoint
- Sonata form
- Romantic harmony

The modules are available as elective courses within the 3rd and 4th years

2nd year, spring. 20th Century composition techniques

Ear training

1st and 2nd year.

3rd and 4th year
(conducting programme)

Musikkforståelse (Music history, esthetics)

1st and 2nd year.
*The courses include
work analysis*

Curriculum of the Bachelor's Program

Subject	Study Semester								Credit Points	h / week (60 min.)	Mode of teaching	Modes of examination		
	1	2	3	4	5	6	7	8						
Music theory	x	x							12	1	group (2-3 stud.)	Oral		
			x	x	x	x						Oral / Written		
Ear Training	x	x	x	x					6	1	group (6 stud.)	Oral / Written		
					x	x						Oral / Written		
Organology	mobile subjects (one semester each subject)								1,5	1,5	lecture	Oral		
Theory of Musical Forms											1,5	1,5	lecture	Written
Form analysis											1,5	0,75	seminar	Oral

Music Theory - *Tonsatz*

Oral Examination

2nd Semester

- Continuo playing, figured bass.
- Melody harmonization at the piano (Ex.: Folk song, melodies from repertoire, etc.)

Written Examination 6th Semester

- Counterpoint (Renaissance or Baroque)
- Choral setting (19th century)
- Modulation (chromatic-enharmonic)
- Sketch in a style of the 20th century

Oral Examination 6th Semester

- Cantional harmonization at the piano
- Improvisation on a classical form (Ex.: Menuet)
- Modulation at the piano (with parallel key)
- Harmony analysis (19th century)

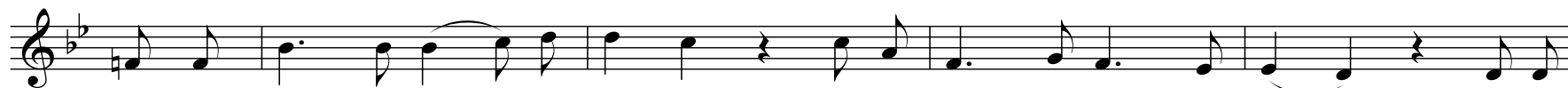
1 no 4 sadaļām rakstiskajā pārbaudē:

Uzrakstīt 4-balsīgu harmonizāciju 19. gadsimta stilā tautasdziesmai:

3. Schreiben Sie einen 4-stimmigen Satz in einem Stil des 19. Jahrhunderts zu folgender Melodie:

An der Quel - le saß der Kna - be, Blu - men wand er sich zum Kranz,
und er sah sie fort - ge - ris - sen, trie - ben in den Wel - len Tanz.

Und so flie - hen mei - ne Ta - ge, wie die Quel - le rast - los hin, und so

schwin - det mei - ne Ju - gend, wie die Krän - ze schnell ver - blühn.

[Volkslied aus Siebenbürgen (aus dem Nachlass von Gottlieb Brandsch, Neudorf (handschriftlich) 1848)]

Name:

Gehörbildungsklausur U2

03.02.2016 [Göbel]

1. Generalbass

Meine Seel' erhebt den Herren. - J.S. Bach

6 6 6 6 6 [9] 6 [7]

$\frac{4}{3}$

2. Gedächtnisbeispiel

Sinf. in C-Moll, II: Adagio espressivo - E. Grieg

3. 2-stimmiger Satz

L'Irresolution - C.P.E. Bach

4. Echtzeithören

Pas o Panori - Vera Bílá & Kale

D_m^7 E^7 A_m^7 D_m^7 G^7 C^Δ F^Δ B^7 E^7 A_m^7

7 7 7 7

s D^7 t s dP^7 tP sP D^7 D^7 t

IV V_2^7 I IV VII III VI II_2^7 V_2^7 I

Name:

Gehörbildungsklausur U2

03.02.2016 [Göbel]

1. Generalbass

Meine Seel' erhebt den Herren. - J.S. Bach

7

2. Gedächtnisbeispiel

Sinf. in C-Moll, II: Adagio espressivo - E. Grieg

3. 2-stimmiger Satz

L'Irresolution - C.P.E. Bach

4. Echtzeithören

Pas o Panori - Vera Bílá & Kale

Istituto Superiore di Studi Musicali
"P. Mascagni"
Alta Formazione Artistica e Musicale

Music Analysis Courses in ISSM "P. Mascagni" in Livorno – Italy

HarMA

In precedence F020: *General Music Culture (Complementary Harmony)* was taught only to instrument students and included:

- Two courses:
 - One year for Sing, Bass, Woodwinds, Brass students
 - Two years for Strings, Piano, Saxophone, Guitar, Percussion students
- The course programs:
 - One year (about 120 hours of lesson):
 - Theory of Harmony
 - Modulations to near tonalities
 - Analysis of a simple Piano composition
 - Two years (about 240 hours of lesson):
 - Harmonization of a written modulating bass
 - Theory of Harmony
 - Modulations to far tonalities
 - Analysis of a medium complexity Piano composition

Mūzikas analīzes prof. Edwin CLAPUYT (Brisele)

dalībnieku iesniegto analīžu izvērtējums

- **R. Šūmaņa** vok. cikla **Dzejnieka mīla** 2. solodziesma **Aus meinen Tränen sprießen (No manām as'rām dzima)**
- Nav konteksta pārbaude, nav izaicinājums;
- Parāda viena skaņdarba analīzes daudzveidīguma panorāmu un iespējas dažādās valstīs, institūcijās un teorētiķu vidū;
- Ļauj salīdzināt metodes, līdzekļus, intereses objektus mūzikas analīzes gaitā;
- Aicina dalīties pieredzē un praksē.

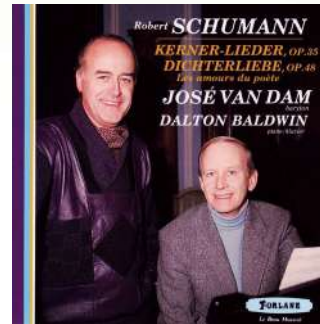
II.
Aus meinen Tränen sprießen

Nicht schnell

Aus mei - nen Trä - nen sprie - ßen viel blü - hen - de Blu - men her - vor, und mei - ne Seuf - zer wer - den ein Nach - ti - gal - la - chor. Und wenn du mich lieb hast, Kind - chen, schenk' ich dir die Blu - men all, und vor dei - nem Fen - ster soll klin - gen das Lied der Nach - ti - gall.

1. José Van Dam / Dalton Baldwin (F dur)

2. Matthias Goerne / Vladimir Ashkenazy (G dur)

38 analīžu statistika:

- ASV (3)
- Dānija (2)
- Horvātija (1)
- Itālija (5)
- Kanāda (1)
- Latvija (3)
- Nīderlande (1)
- Polija (2)
- Rumānija (8)
- Somija (1)
- Spānija (5)
- Ungārija (1)
- Vācija (2)
- Zviedrija (2)

iesniegto analīžu veidi:

- Rīmaņa: 13
 - Rīmaņa + Romiešu cipari: 4
 - Romiešu cipari: 23
 - Bez numerācijas: 2
 - Šenkera: 4
 - <https://www.youtube.com/watch?v=N86aTJfq78>
 - <http://www.schenkerguide.com/whatisschenkeriananalysis.php>
- *Citi – ar pievienoto ģenerālbasa līniju*

Ambivalences jautājums (komentāri par 4. takti):

- **Bez komentāriem: 9 analīzes**
- **Pārējās:**
 - D7-T (7 analīzes)
 - 3. takts : D-T & nekas nav atzīmēts (2 analīzes)
 - V-I (2 analīzes)
 - V+7-I (1 analīzes)
 - V7-I (8 analīzes)
 - V7-I (puskadence Vokālajā partijā – Perfektā/noslēguma autentiskā kadence klavieru partijā) (4 analīzes)
 - I-V₇ (puskadence) jeb autentiskā puskadence vokālajā partijā V₇-I (perfektā/noslēguma autentiskā kadence) (1 analīze)
- V7-I (Viltus/pseido puskadence -> pāriet perfektajā/noslēguma autentiskajā kadencē) (1 analīze)
- V7-I / D-T (puskadence Vokālajā partijā – Perfektā autentiskā kadence klavieru partijā) (1 analīze)
- V7-I (Puskadence vai pabeigta/perfektā kadence?) (1 analīze)
- V7-I (Puskadence vokālajā partijā – Perfektā autentiskā kadence klavieru partijā) (1 analīze)

Formu definējuma varianti:

➤ Nav pieminēta: 4

➤ Citās analizēs:

- A - A - B - A vokālā forma
- A (a / av1) + B (b / av2) divstrofu
- A (a + a') / B (b + av)
- A (a, av) B (b, av1)
- A (a, b) / B / A'
- A (dubultojs) / B / A'
- A / A / B / A
- A / A / B / A' (3)
- a / a / b / a1
- A / A / B / A1
- A / A / B / Av
- A / A / B / C
- a / a / b = a var / A'
- a / a' / a1 / a2
- A / A' / B / A'' (2)
- a / a1 / b / a2
- a / b / a
- A / B / A' (3)
- A + B divstrofu
- Divdaļu forma ar īsu reprīzi: A / Av
- Divdaļu reprīzes forma: a / a1 / b / a2
- Divdaļība ar īsu reprīzi: A - a1 – izklāsts (mt.1-4), a2 – atkātojums (m.5-8); B - b1 – sākās kā a1 transpozīcija, bet turpinājums atšķiras (t.9-12); a3 – variēts sākuma izklāsta atkātojums (t.13-17)''
- Binārā forma ar posmu atkātojumu ABA'
- Dziesma īsā trijdaļu formā ar pirmās frāzes atkātojumu
- Bar forma ar atkātojumu A / A / B / A'
- Ierāmēta divdaļu forma [A (4+4) / B / A1]
- Ierāmēta divdaļu forma A (a + a') / B (b, av)
- Vienkāršā divdaļu reprīzes forma A / A / B / A'
- Dziesmai ir klasiskās formas A | BA struktūra. Tā var tikt uztverta kā reprīzes divdaļu vai vienkāršā trijdaļu forma.

Secinājumi un jautājumi:

- 18.-19. gadsimta harmonijas stila apgūvē tiek praktizēta stingrā stila harmonija (pamatā – korālis, kā profesionālās daudzbalsīgās vokālās mūzikas šūpulis)!
- Instrumentālās mūzikas faktūru apgūvē – cita veida melodija un homofonā faktūra.
- Jautājums par dažādu pierakstu praksēm, romiešu ciparu izmantojuma parādīšanos (prof. *Edwin CLAPUYT*)? (ASV: T-PD-T!!!)
- Jautājums par funkcionalitāti? Vai laikmetā, kad harmonijas valoda balstās uz funkcionalitāti, kā primāro virzītājspēku, analizē nebūtu jālieto spilgtākie tās rādītāji (T-S-D)?
- Formas, kadenču, akorda-neakorda skaņu jautājums – robežojas ar subjektīvo kompozīcijas uztveri (interpretācijas jautājums).

Latvijas vidusskolu (priviliģētā) pozīcija – plusi un mīnusi?

- ▶ Harmonijas priekšmets Latvijas mūzikas izglītības sistēmā – vidusskolas līmenī – vienīgā iespēja? (vecums, motivācija, specialitātes, potenciāls?)
- ▶ Stundu apjoms? (RDKS – 230; 3 gadi 2x nedēļā)
- ▶ **Harmonijas priekšmeta mērķis («galamērķis»)?**
- ▶ JVLMA iestājpārbaudījumu prasības: modulācija 1. radniecības ton-tē brīvā uzbūvē, kompleksā analīze (melodijas solfedžēšana ar pavadījumu – *ad libitum*).
- ▶ Citu augstskolu iestājpārbaudījumu prasības: +/- 9.klases mūzikas teorija un solfedžo (mūzikas skolu beidzējiem)
- ▶ Stilistiska konteksta nodrošinājums (baroks, klasicisms, romantisms)?
- ▶ Jauktā/viendabīga kora, klavieru, sfīgu kvarteta faktūras apguve?
- ▶ Praktiska izmantojuma nodrošinājums - burtu apzīmējumu atšifrēšana, harmonizācija pie klavierēm u.tml. radošās apdares?
- ▶ Programmas (kora diriģenti, vokālisti, instrumentālisti), mācību līdzekļi, ieteikumi?

Paldies par uzmanību!